

Årsberetning 2022 - SF i Europa Parlamentet

SF i Europa Parlamentet

SF har to mandater i Europa-Parlamentet, Margrete Auken og Kira Marie Peter-Hansen. Margrete Auken er fortsat fuldt medlem af miljø- og sundhedsudvalget (ENVI) og borgerklageudvalget (PETI), hvor hun er De Grønnes koordinator. Margrete er desuden næstforkvinde i Europa-Parlamentets Palæstinadelegation. Kira Marie Peter-Hansen er fuldt medlem af beskæftigelsesudvalget (EMPL), fuldt medlem af økonomiudvalget (ECON), næstforkvinde og De Grønnes koordinator i skattesnydsudvalget (FISC) og stedfortræder og De Grønnes koordinator i ligestillingsudvalget (FEMM). SF's medlemmer af Europa-Parlamentet sidder dermed på centrale politiske områder som klima-, miljø-, økonomi-, beskæftigelses-, skatte- og ligestillingspolitik.

I efteråret 2021 blev Kira genvalgt til ledelsen i SF's politiske gruppe i Europa-Parlamentet, De Grønne. Gruppen har fået flere nye medlemmer siden valget, og det betyder, at vi nu er Parlamentets fjerdestørste gruppe med 73 medlemmer. Gruppen klarer sig godt og får både mere indflydelse og omtale, end størrelsen umiddelbart burde give.

Tiden siden sidste landsmøde har selvfølgelig især været præget af corona-pandemien og på det seneste ikke mindst Ukraine, men andre emner har også fyldt. Her følger nogle af de sager, der har været centrale i løbet af den seneste tid:

Klima og natur

Anden halvdel af 2021 var travl på natur- og miljøfronten. I oktober vedtog vi resultatet af EU-Parlamentets forhandlinger med Rådet (EU's regeringer) om en opdatering af direktivet om EU's implementering af Aarhus-konventionen, der skal sikre adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage- og domstolsprøvelse på miljøområdet. Opdateringen bringer EU tættere på at leve op til sine forpligtelser under Aarhus-konventionen, og vi fik den vedtaget med et stort flertal. I oktober vedtog vi også Parlamentets beslutningsforslag til to strategier: EU's Metan-strategi og 'Jord til Bord'-strategien (Farm to Fork).

Det altoverskyggende emne i november var den skandaløse vedtagelse af reformen af EU's landbrugsstøtte efter flere års forsinkelse. Den endte med at blive endnu værre end frygtet efter uendelige forhandlinger og luskede baghåndsftaler en masse. Resultatet blev en aftale, der bedst kan beskrives som halvhjertet pyntegrønt, og vi stemte imod under heftig protest.

I januar og februar har der været dyrevelfærd på programmet med konklusionen på flere års arbejde i EU-Parlamentets særkommission for beskyttelse af dyr under transport (ANIT) og en rapport om dyrevelfærd i landbruget. Vi stemte for den første, der i store træk var positiv, mens den sidste desværre blev så udvandet, at vi blev nødt til at stemme imod den.

I februar har Margrete også stillet ændringsforslag til Kommissionens forslag til en revision af den klimalovgivning, der sætter nationalt bindende reduktionsmål for de 27 medlemslande (byrdefordelingen). Hun skal i løbet af foråret på vegne af De Grønne forhandle en parlamentsposition, der er så grøn som muligt. Til efteråret begynder forhandlingerne med Rådet.

I løbet af foråret kommer kampen mod inddragelsen af naturgas og atomkraft i Kommissionens liste over investeringer, der anses for grønne (taksonomien), også til at fylde, ligesom lanceringen af en ny lov for naturgenopretning, en reform af reguleringen af sprøjtegifte og flere nye initiativer inden for den cirkulære økonomi.

Økonomi og bekæmpelse af skattesnyd

Kira blev ved Europa-Parlamentets midtvejskonstituering genvalgt som næstforkvinde for skattesnydsudvalget - FISC. Ud over denne post har hun også overtaget rollen som De Grønnes koordinator i udvalget. Begge roller betyder, at Kira nu sidder med ved bordet, når Europa-Parlamentets linje i kampen mod skattely skal lægges.

I sommeren 2021 præsenterede Kommissionen en større pakke af lovforslag til bekæmpelse af hvidvask. Kira er blevet De Grønnes forhandler på to centrale dele af pakken - nemlig et sjette hvidvaskdirektiv og en helt ny hvidvaskforordning. I begge disse bliver de overordnede rammer for EU's tilgang til bekæmpelse af hvidvask lagt. Det handler blandt andet om et loft for kontante betalinger og regler for ejerskab af selskaber, og så fylder spørgsmålet om regulering af kryptovaluta også en del.

I økonomiudvalget har Kira været De Grønnes forhandler på en rapport om EU's momsregler, der står overfor en revision. Her rejste hun blandt andet spørgsmål om, hvordan moms kan bruges til at fremme den grønne omstilling.

Mindsteløn

I oktober fremlagde EU-Kommissionen et forslag til en ramme for europæiske mindstelønninger, der skal sikre, at ingen europæere lever i fattigdom eller arbejder til usle lønninger. Da EU ikke har kompetence på løn, kun på lønvilkår, skabte forslaget stor debat om, hvorvidt der her var tale om lønninger og lønfastsættelse eller om løn- og arbejdsvilkår. Fra dansk side var og er der stadig stor bekymring og modstand mod forslaget, da man frygter, at lovforslaget kan komme til at skade vores danske arbejdsmarkedsmodel, hvor lønninger fastsættes mellem parterne.

Som koordinator for De Grønne i beskæftigelsesudvalget har Kira fulgt forhandlingerne tæt. Kira endte med at stemme imod forslaget i Beskæftigelsesudvalget, og både Magrete og Kira stemte imod til plenarforsamling. Europa-Parlamentet og Rådet er nu gået ind i de endelige trilogforhandlinger, og det franske formandskab forsøger ihærdigt at lande en aftale inden det franske valg.

Lønåbenhed

I beskæftigelsesudvalget er Kira blevet chefforhandler, rapporteur, for Parlamentet på lovgivningsforslaget om lønåbenhed sammen med sin hollandske kollega Samira Rafaela i ligestillingsudvalget. Som chefforhandler er det Kiras ansvar, at der kan findes et flertal i Parlamentet, og det er hende, der skal lede forhandlingerne med Kommissionen og medlemslandene. Forslaget om lønåbenhed er et forsøg på at lukke løngabet mellem kønnene - både på den enkelte arbejdsplads og i samfundet generelt.

I Kommissionens forslag giver man en række rettigheder til information til den enkelte medarbejder og pålægger samtidig virksomhederne af en vis størrelse at offentliggøre lønrapporter og lønvurderinger,

såfremt der ikke er ligeløn i virksomheden. Samtidig understreger man, at medlemslandene skal sikre retten til lige løn for lige arbejde og arbejde af samme værdi. Dette skal tilsammen give en række værktøjer, der skal gøre det muligt at håndhæve principperne om ligeløn.

I Europa-Parlamentet har Kira forhandlet en mere progressiv tekst igennem med sine kolleger, som i skrivende stund er ved at blive færdiggjort. Udkastet giver blandt andet medarbejdere og fagforeningsrepræsentanter ret til yderligere information om løngabet, og hvordan løn fastsættes. Desuden skal flere virksomheder lave lønrapporter, og disse skal indeholde mere information. Flere virksomheder kommer til at lave lønvurderinger og skal udforme en konkret handlingsplan for at mindske løngabet. Den 17. marts skal der stemmes om det færdigforhandlede forslag i beskæftigelses- og ligestillingsudvalget, og forhandlingerne med Rådet forventes at begynde i april.

Palæstina og Israel

Human Rights Watch og Amnesty International er ikke i tvivl: Israels behandling af palæstinenserne svarer til Folkerettens (her ICC) definitionen af apartheid - altså forbrydelser mod menneskeheden.

Menneskerettighedsorganisationen B'tselem dokumenterer en voldsom stigning i vold begået af besættede, og soldaterorganisationen Breaking the Silence redegør for, hvordan israelske soldater holder hånden over og i visse tilfælde tilskynder til angreb, altsammen som en del af den israelske besættelses- og annekteringsstrategi.

Uden nogen beviser har Israel for nylig stemplet de seks mest respekterede palæstinensiske menneskerettighedsorganisationer som terrørsympatisører. En beslutning, der har betydet fængsling af ansatte, nedlukninger af kontorer og tilbageholdelse af midler, som forhindrer samme organisationer i at afrapportere fx brud på menneskerettighederne.

De palæstinensiske myndigheder bidrager desværre til mismodet blandt palæstinenserne. Aflysning af parlaments- og præsidentvalg i fjor, angreb på presse- og ytringsfrihed og andre alvorlige overgreb på befolkningen. At det internationale samfund, herunder EU, er uhyggeligt tavse overfor den voldsomme militære kontrol og de utallige overgreb mod palæstinenserne, er beskæmmende og bør rejse protester også i nationale parlamenter, herunder Folketinget. Kun hvis Israels regering bliver klar over, at deres ulovlige, brutale og langvarige besættelse har en pris (på andet end deres menneskelighed), er der en fremtid for både Palæstina og Israel.

I Europa-Parlamentet fortsætter vi arbejdet for en europæisk anerkendelse af Palæstina og for to-statsløsningen. Vi må stoppe al handel med bosættelserne og også de mange begunstigelser, Israel nyder godt af fra EU. Sammen med parlamentarikere på tværs af Europa og internationale, israelske og palæstinensiske organisationer arbejder vi for at skabe opmærksomhed om de ulidelige forhold, så der omsider kan komme gang i en ægte fredsproces.

COVID-19 og vacciner

EU har været altafgørende i håndteringen af århundredets sundhedskrise. Uden fælles europæisk vaccineindkøb, koordinering af restriktioner og udveksling af information havde vi været meget værre ramt af pandemien. Det er vigtigt, at EU i fremtiden har konkrete kompetencer til at håndtere sundhedskriser, så vi undgår kampe mellem medlemslandene.

Vores indsats har især handlet om at få mere åbenhed om forhandlingerne og de indgåede kontrakter. Desværre fik medicinalindustrien nærmest helt frit spil. Først fik de statslige midler til at forske og udvikle, derefter indtægter på salg af vaccinerne, og nu vil de alligevel ikke dele patenterne med fattigere lande med argumentet om, at det så ikke kan betale sig at udvikle nye vacciner.

Vi Grønne har krævet, at Kommissionen viser os kontrakterne, og vi er parat til at tage sagen til EU-domstolen. De europæiske borgere skal vide, hvem der har forhandlet med industrien, hvordan vores penge er blevet brugt, og hvor meget medicinalindustrien har tjent.

I EU er over 80% af befolkningen vaccineret, men globalt lider verden af vaccineknaphed og ulige fordeling. For mens USA og Europa allerede har vaccineret med tredje stik, er blot 12% af befolkningen i lavindkomstlande vaccineret. Det er en elendighed og ulighed, vi har arbejdet og fortsat arbejder imod af både moralske, sundhedsmæssige og økonomiske årsager. Vaccineuligheden løses ikke vha. donationer, og et midlertidigt opgør med industriens patenter er derfor nødvendigt for at sikre en større og mere geografisk spredt vaccineproduktion.

Asyl og flygtninge

Antallet af asylansøgere på de græske øer er faldet, og de mange millioner, EU betaler i støtte, har betydet nye modtagecentre. Desværre minder disse meget om fængsler med pigtrådshegn, politiovervågning og begrænset udgang.

Vi ser også stadig grove eksempler på push backs, hvor flygtningen og migranter nærmest tæskes tilbage, mange efterlades i Middelhavet.

I det østlige Europa sættes pigtråd op, og mure bygges. EU stod hårdt mod Lukasjenko i Hviderusland, men det kostede menneskeliv, og spædbørn døde af kulde, mens vi stod fast.

En solidarisk europæisk asylpolitik er fortsat helt afgørende. Nu er det ikke kun syriske, afghanske og afrikanske flygtninge, vi skal forholde os til. Det er også flygtninge fra Ukraine. Heldigvis ser vi, at selv et land som Polen står klar til at tage imod deres naboer.

Vi kan og skal hjælpe flygtninge og migranter, og vi kan håndtere udfordringerne, hvis vi gør det sammen. Vi skal have en solidarisk og holdbar løsning. For der kommer ikke færre flygtninge i fremtiden. Selvom langt de fleste indtil nu har været i nærområderne, dvs. langt fra Danmark, vil blandt andet klimaforandringerne medføre, at mange flere må flygte fra konflikter, sult og nød.

Vores egen minister var på besøg i Europa-Parlamentet for at redegøre for den danske enegang om at sende syrere tilbage til Syrien. Størstedelen af politiske grupper i Parlamentet - også den socialdemokratiske - var meget kritiske over for ministerens forklaringer. Kun det yderste højre udtrykte støtte til danskernes enegang. Det var ikke en stolt dag at være dansker.

SF og De Grønne fortsætter arbejdet for en fælles asylpolitik byggende på solidaritet og menneskerettigheder.

Nye regler for internettet

EU's regler for internettet er håbløst forældede. Den seneste egentlige lovgivning, der blev lavet på det digitale område, var E-handelsdirektivet fra årtusindeskiftet. Siden da har vi fået techgiganter som Facebook og Amazon med økonomier større end mange af verdens stater og platforme, der faciliterer nye sociale og politiske virkeligheder. Derfor fremsatte EU-Kommissionen to lovforslag i 2020, der skal erstatte det gamle direktiv: Digital Services Act (DSA) og Digital Markets Act (DMA). Hvor DSA sætter nye rammer for digitale platformes ansvar, definerer DMA både, hvad techgiganter er, og forsøger at forhindre, at de udnytter deres position til at opnå konkurrencefordele.

Ved udgangen af 2021 og begyndelsen af 2022 vedtog Europa-Parlamentets så forhandlingsmandat på begge filer, og det kan vi i store træk være tilfredse med. Særligt Kira, der har arbejdet med begge lovgivningsfiler i henholdsvis Ligestillingsudvalget og Økonomiudvalget.

I Ligestillingsudvalget forhandlede hun for De Grønne om emner som hævnporno, hadtale og digital vold, og her lykkedes hun og andre progressive kræfter med at få en ny artikel med i mandatet, der skal begrænse deling ulovlig video og billedmateriale på pornohjemmesider. I Økonomiudvalget har der særligt været fokus på at indskrænke techgiganternes magt, og efter intense forhandlinger er parlamentet kommet frem til en position, der styrker Kommissionens første udspil.

Således kan det nye år påbegynde med forhandlingerne med Rådet og Kommissionen. For DSA'en er de indledende politiske forhandlinger allerede gået i gang, og for DMA'en forventer vi, at der kommer fart på i begyndelsen af foråret.

Hvad vi kigger frem imod: Putins aggression fører til et historisk sammenhold i Europa

Det aggressive overgreb mod Ukraine, som Putin startede i slutningen af februar, har vist en enestående vilje til sammenhold og solidaritet blandt EU-landene. EU-Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, har meddelt, at EU for første gang i historien vil indkøbe og levere af våben og andet krigsmateriel til et land, der er under angreb.

Dette sker samtidig med, at Tyskland foretager et historisk skifte i sikkerhedspolitikken og lægger op til enorme investeringer i sikkerhed og forsvar. Oven i disse markante begivenheder er der indført hårde økonomiske sanktioner og indrejseforbud til blandt andet præsident Putin og den russiske udenrigsminister, Sergej Lavrov, samt flere hundrede russiske topfolk. Europæisk luftrum er lukket for Russiske fly, og der indføres skrappe sanktioner mod de russiske banker, der dermed rammes hårdt.

Alt i alt en barsk mavepuster til den russiske økonomi og den kreds af oligarker, der holder Putin ved magten. De voldsomme begivenheder ved årets begyndelse varsler et hektisk og begivenhedsrigt år på den europæiske scene – desværre på en trist baggrund.

Det er stensikkert, at 2022 bliver et travlt år i Europa-Parlamentet og på den europæiske scene, hvor vi ser frem mod præsident- og parlamentsvalg i Frankrig i april og juni og valg i Ungarn, hvor den ekstreme højrenationalist Orban er på valg. Orban udgør med sin foragt for retsstaten og sit nære forhold til Putin et kæmpe problem for EU, og vi håber inderligt, at forenede gode kræfter i Ungarn kan lykkes med at vippe ham af pinden.

Ønsker du løbende opdateringer fra Europa-Parlamentet, kan du tilmelde sig SF's EU-nyhedsbrev, som Margrete og Kira udsender ugentligt: <https://sf.dk/eu-nyhedsbrev/>